

Játszóterek a háztetőn.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Ismeri szerkesztő ur a budapesti *gyermekegészségügyi ferslógót* az Andrassy-ut és a Nagymező-utca keresztezése közelében? Deszkával körülpalánkolt alkotmány ez, két lépés széles, három lépés hosszú, a fenéke be van hintve szép halvány sárga homokkal, az ajtón pedig ott ékeskedik a következő, fokozott nagyzási mániában szenvedő fölirat:

E játszótérre csak hat éven alóli gyermekeknek engedtetik meg a belépés.

Alaptalan ráfogás és rosszlelkű rágalmazás tehát azt mondani, hogy a mi fővárosunkban üldözik a kis gyermekeket és semmit sem tesznek az egészségükért. Hogy nem gondoskodnak számukra homokos játszóterekről, a hol szabadon turkálhatnának, várat építhetnének, sőt hengergőzhetnének is a homokban, a mi állítólag egyik legbiztosabb ellenszere az angol betegségnek, görvélykórnak s más egyéb csontellágyulással járó gyermeknyavalyának.

Dehogy nem gondoskodunk, hogyan gondoskodnánk; hiszen tudjuk mi, mi kell a kisgyermeknek, és ezért alkottuk a közegészségügyi ferslógót, homokkal a fenékén és fölirattal a kapuján. A két év előtti gyermekvédelmi kongresszus tagjait el is akarták vinni, hogy bámulják meg e nagyszerű intézményt, ám eszükbe jutott a rendezőknek, hogy a sok külföldi közt akadhat egy statisztikus, a ki kiszámítja, hogy Budapesten van vagy kétszázezer kis gyermek, s így rájön, hogy azok bizony abban az egy ferslóban aligha férnek el valamennyien, már pedig többet, vagy csak egy másik ferslógót is mutatni nem lehet, mert nincs.

Hol hencsereg tehát és hol üdül a fővárosi gyermekcsereg roppant tömege? Bizony, bizony sehol sem, a fővárosi gyermek, míg csak iskolába nem kezd járni, élete első négy-öt évét a négy fal közé zárva kénytelen tölteni, vagy pedig kikövezett utcákon és udvarokban kergetődzik. De ebből is csak az egész közönséges sorsu gyermeknek jut ki, mert az uriosztályhoz tartozó szülők nem engedik ilyen helyre a gyermekeiket, inkább a szobában tartják a nap legnagyobb részében. A vagyonos osztály viszont sétálni viszi, vagy küldi a gyermekeit, ideje is van hozzá, nevelőnőt is tarthat mellettük, a kire rábizza őket, — csak a legnagyobb számban levő kenyérkereső művelt családok gyermekei nem jutnak elégséges mértékben szabad levegőhöz. Pusztit is köztük mindenféle gyermekbetegség megdöbbentő módon, s ha végigtekintünk az elhaltak névsorán, látni fogjuk, hogy Budapestről a ragadós gyermekbetegségeket kiirtani sokasem sikerült még. Szamárhurut, himlő, vörheny, difteritisz állandó vendég nálunk s hogy ugy grasszálhatnak: ezt a *budapesti gyermekek ellenálló képességének alacsony foka okozza.*

Az orvosok azt mondják: ezen bajos ma már segíteni. *Budapest nagyon be van építve*, nincs elég köztér, azaz egy-két vásártér, a mit a csarnokok építése óta befásítottak, alig több a semminél. Olyan nagy közkertek kellenének, mint Párisban a város közepén a Luxemburgi

palota kertje, melynek egész őserdő sűrűségű részletei vannak, ott aztán igazi üdülésre találhatnának a gyermekek, de nálunk félórai utat kell tenni a város végére, míg a ligetbe ér az ember, s ez pénzbe és időbe kerül, s éppen ez az, a mi szegény embernek nincs.

„Teljesen reménytelenül tekintsünk tehát a jövőbe és örökre mondjunk le arról, hogy kis gyermekeink levegőhöz, napsugárhoz, egy kis egészséges homokhoz jussanak?“ — ezt a kérdést intézi a főváros tanácsához egy helybeli építész pár nap előtt beadott emlékiratában s nyomban megfelel rá, kijelentvén, hogy igenis van mód rá, fokozatos intézkedésekkel megmenteni a főváros jövő nemzedékének egészségét, lehet biztosítani a levegőt, napsugárt és homokot a kis gyermekek számára a beépített városban is.

Még pedig a *háztetőkön*. Ha az Urániaszínház tetején lehetett olyan sikterületet képezni, a hol az Operaház egész ballet-kara táncolhat a napsugárban, hogy az Uránia kinematogramjai jól sikerüljenek, a főváros iskola- és egyéb középületeinek födeleit is át lehetne alakítani ilyen sikokká, e sikok a gyermekek számára pompás játszóterületekül kínálkoznának.

A főváros iskolái ellen eddig úgy is mindig az volt a kifogás, hogy bolond módra beépítették velük az udvarokat, miért is az udvarokon a gyermekek számára nem maradt sehol játszó-tér. Nos annál több hely jut hát a magasban, hol sokkal tisztább a levegő és elegendő a napfény. A fővárosnak van vagy hatvan iskolaépülete: nagyszerű, hogy milyen területet jelent ez a magasban, a mit azután mind ki lehet aknázni a gyermekek egészsége javára.

Az átalakítással járó költségeken kívül semmi komoly kifogást nem lehet tenni e terv ellen. Építészeti tekintetben a síkfödelek alkalmazása teljesen jogosult, a mi égaljankalatt is; az esővíz könnyen lefolyik róla már csekély esés mellett is, a havat pedig az udvarokról is el szokás takarítani, a házmester és az iskola-szolgák ezentúl takarítsák el a síkfödelekről is. Iskolaépületekben továbbá a padláhelyiségekre sincsen szükség, mint a magánházakban, ez a kérdés sem okozhat tehát nehézséget.

Sőt remélni lehet, hogy a főváros példájára még a magánházak tulajdonosai is rájönnek, hogy a síkfödél a saját és lakóik családja számára is épp oly kellemes, mint egészséges tartózkodóhelyül szolgálhat, mindinkább többen fogják átalakíttatni házaik födelét, — részben legalább, ha nem is egészen.

Igy aztán Budapest idővel a legegészségesebb városok közé emelkedhetik és jövő nemzedéke megszabadul az állandó járványoktól.

„Nem ábrándozás ez, tekintetes Tanács, végzi beadványát az építész, hanem egy terv, melyet az a meggyőződés sugallt, hogy gyönyörű fővárosunk egészségessé tételére annak mai beépítettsége mellett *más mód nincs*, mint a melyet vázoltam s a melynek technikai kivihetősége elé hogy semmi komoly akadály nem tornyosul, mutatja az Uránia-épület példája.“